

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně Mgr. Jarmilou Úředníčkovou ve věci

žalobkyně: I.N.,

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem 150 00 Praha 5, Křížová 25

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2022, o invalidní důchod

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2022, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, jímž žalovaná zamítla její námitky proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 16. 3. 2022 č. j. X, kterým byl žalobkyni odňat invalidní důchod a uvedené rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdila.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. M.

2. Žalobkyně namítala nesprávné posouzení zdravotního stavu, neboť hodnocení míry poklesu pracovní schopnosti ve výši 30 % neodpovídá jejím závažným zdravotním obtížím. Na základě posudku o její invaliditě ze dne 4. 10. 2021 byla uznána míra poklesu její pracovní schopnosti ve výši 45 % a platnost posudku byla stanovena trvale. Má více nemocí, které jí výrazně ztěžují uplatnění na trhu práce, a pro které je při ucházení se o zaměstnání ze strany zaměstnavatelů odmítána. Největší dopad na její zdraví má autoimunitní hepatitida I. typu. V důsledku tohoto onemocnění během dne trpí silnou únavou, pro kterou nedokáže vykonávat běžné denní činnosti. Musí během dne opakovaně odpočívat, aby zvládla úkony o svou osobu. Dodržuje během dne klidový režim, a i přesto dochází ke zhoršení jejích potíží spojených s tímto onemocněním. V případě, že by byla nucena zvládat během dne větší zátěž, došlo by k výraznému zhoršení jejích současných potíží spojených s tímto onemocněním. Mezi další onemocnění patří diabetes mellitus 1. typu, kdy si během dne musí 4 x denně aplikovat inzulin. Dále trpí chronickým bolestivým páteřním syndromem polytopním, má vrozenou vadu mozku, trpí následky operace žaludku a má osteopenii. Vzhledem ke svým zdravotním obtížím má velmi ztíženou pozici na trhu práce. Je vyučena jako obráběčka kovů. Nemůže obsluhovat stroje, vykonávat noční práce, nemůže absolvovat odpolední směny. Má značně omezenou míru pracovní schopnosti. Žalobkyně uzavřela, že posudkový lékař nevzal plně v potaz veškeré její zdravotní obtíže a nezhodnotil její celkovou výkonnost a skutečnost, že se její zdravotní stav stále zhoršuje.
3. Žalovaná v písemném vyjádření odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a závěry posudků vypracovaných lékařem ČSSZ pracoviště Ostrava. Žalovaná navrhl provést důkaz posudkem příslušné posudkové komise MPSV ČR.
4. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
5. Ze správního spisu bylo zjištěno, že Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutím ze dne 16. 3. 2022 č. j. X odňala od 6. 4. 2022 žalobkyni invalidní důchod. Podkladem rozhodnutí žalované byl posudek ČSSZ pracoviště Ostrava, oddělení lékařské posudkové služby ze dne 18. 1. 2022, dle jehož závěru žalobkyně již není invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu její pracovní schopnost poklesla pouze o 30%. Proti uvedenému rozhodnutí správního orgánu I. stupně podala žalobkyně námitky, o nichž žalovaná rozhodla žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 9. 8. 2022 tak, že námitky zamítla a rozhodnutí ČSSZ ze dne 16. 3. 2022 potvrdila. Žalovaná vycházela z posudku lékařky oddělení Lékařské posudkové služby České správy sociálního zabezpečení ze dne 11. 7. 2022. Podle posudkového závěru rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je autoimunní hepatitida I. typu, se stavem po opakovaném relapsu 2010, 2012, při udržovací léčbě v dlouhodobé remisi, bez známek jaterní dysfunkce, bez nálezu fibrozy, s příznivým nálezem biopsie jater 5/2018, bez známek aktivní hepatitidy, bez mimojaterních projevů, stav funkčně odpovídá poruše lehké. Míru poklesu pracovní schopnosti hodnotila lékařka dle kapitoly XI, oddílu F, položky 1a) přílohy k vyhlášce MPSV č. 359/2009 Sb., a s ohledem na udržovací dlouhodobou léčbu stanovila horní hranici z daného rozmezí (15 – 20 %), kterou navýšila o 10 % z důvodu dělnické profese, úplavici cukrové, vertebrogenních potíží, na celkových 30 %. Posouzení

zdravotního stavu provedené v roce 2016, 2021 bylo dle lékařky nadhodnocené, protože již v té době se jednalo o jaterní onemocnění s funkční poruchou lehkou, dlouhodobě stabilizované, v remisi, bez jaterní dysfunkce.

6. Z posudku posudkové komise MPSV ČR v Ostravě ze dne 11. 11. 2022 bylo zjištěno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí, nebyla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Nešlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %. V posudkovém zhodnocení posudková komise konstatovala, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který byl k datu napadeného rozhodnutí ČSSZ 9. 8. 2022 stabilizován s popsanou poruchou funkce, byla autoimunitní hepatitis I. typu, nyní nadále bez známek jaterní dysfunkce, onemocnění je v remisi – i histologické (vzhledem k opakovaným relapsům hepatitidy po ukončení léčby navzdory příznivé kontrolní histologii a negativitě ANA a ASMA imunosupresivní léčba hepatitidy ponechána), uvedená v příloze k vyhlášce č. 359/2009 ve znění platném v době vydání napadeného rozhodnutí v kap. XI, odd. F, pol. 1, písm. a), vedoucí k poklesu pracovní schopnosti na horní hranici rozmezí (15-20 %), tj. o 20 % a dále zvýšila o 10 % dle § 3 citované vyhlášky na celkových 30 %. Nehodnotila dle položek 1b), c) ani d), protože nebyly zjištěny příznaky tyto položky charakterizující. Žalobkyně nebyla schopna těžké fyzické práce, v dlouhodobé vynucené pracovní poloze, zvedání a přenášení těžkých břemen, v hepatotoxickém prostředí, nočních směn, směn s nepravidelným střídáním směn (střídání nočních a denních směn), na pracovištích, kde by nemohla dodržovat pravidelný příjem potravy a aplikovat insulin. Byla schopna využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti a po případném zaškolení nebo rekvalifikaci vykonávat s výše uvedenými omezeními lehčí práce v dělnických profesích v lehkém průmyslu nebo ve službách. Žalobkyně byla uznána invalidní v I. stupni PL ČSSZ v námitkovém řízení 28. 3. 2013 pro autoimunitní hepatitidu I. typu dle kapitoly XI, od. F, pol. 1b) s poklesem pracovní schopnosti 35 %, a při KLP na OSSZ Nový Jičín 28. 5. 2014 a 22. 6. 2016 byla invalidita I. st. ponechána při stejném posudkovém zhodnocení. V průběhu onemocnění došlo v důsledku léčby ke zlepšení jaterního onemocnění, které je po poslední exacerbaci v dlouhodobé remisi (dle GE nálezu ze dne 19. 2. 2013), s normální funkcí jater i s histologickou stabilizací. Ke zlepšení došlo i po zrušení gastrického bypassu, komplikovaného pooperační trombózou vrátnice, kdy při kontrolní gastroskopii po roce již byla žalobkyně bez známek portální hypertenze, hmotnostně v normálu, peptické vředy jsou zhojeny. Rovněž stav po cholecystektomii a následné endoskopické retrográdní cholangiopankreatografii se sfinkteropapilotomií je stabilizován. Diabetes mellitus je zatím bez komplikací. Osteopenie je léčitelná preparáty kalcia a vitaminu D. Při jednání PL OSSZ Nový Jičín 2021 a při námitkovém řízení 11. 7. 2022 již nebyla žalobkyně uznána invalidní a invalidní není ani k datu napadeného rozhodnutí 9. 8. 2022. K žalobě komise uvedla, že žalobkyně má pracovní omezení, které uvedla výše. Jaterní onemocnění je v dlouhodobé remisi, bez známek portální hypertenze, hmotnostně je v normálu. Po zrušení gastrického bypassu jsou peptické vředy zhojeny. Diabetes mellitus je zatím bez komplikací. Osteopenie je léčitelná preparáty kalcia a vitaminu D. Pro Arnold Chiariho malformaci nemá žalobkyně pracovních omezení. Bolesti páteře žalobkyni neinvalidizují, vyžadují režim vertebropata, pravidelné cvičení, při zhoršení medikamentózní léčbu, neprovádět velký úklid, při nákupu může použít nákupní tašku na kolečkách.

7. U jednání dne 5. 1. 2023 žalobkyně vyslovila nesouhlas se závěry posudku. Zdravotní stav k datu vydání napadeného rozhodnutí posudková komise nehodnotila správně. Dle jejího názoru je horší, než posudková komise uvádí. Právě s ohledem na zdravotní stav není schopna si najít zaměstnání. Žalobkyně poznamenala, že v zásadě ani moc nechápe závěry posudkové komise. U jednání posudkové komise jí bylo řečeno, jak jí mohl být odňat invalidní důchod s ohledem na její zdravotní stav. Nakonec závěr posudkové komise je takový, že míra poklesu její pracovní schopnosti činila k datu vydání napadeného rozhodnutí pouze 30 %. Žalobkyně dále uvedla, že i odborní lékaři, v jejichž péči se nachází, se podívovali nad tím, že jí byl invalidní důchod odňat. Žalobkyně dále konstatovala, že lékař gastroenterolog jí sdělil, že za situace, kdy užívá kortikoidy, případným nástupem do zaměstnání by došlo ke zhoršení jejího zdravotního stavu. V současné době je v klidu, což má také vliv na její zdravotní stav.
8. S ohledem na námitky vznesené žalobkyní byl vyžádán srovnávací posudek PK MPSV ČR v Brně. Posudková komise ve složení předsdkyně komise MUDr. K. H., další lékařka MUDr. M. P. s odborností interní lékařství a Mgr. I. B. tajemnice dospěla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu I. stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) téhož zákona. Nešlo o invaliditu druhého nebo třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) nebo c) téhož zákona. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35%, nedosahoval však více než 49%. Posudková komise konstatovala, že se jedná o polymorbidní posuzovanou ženu ve věku 45 let, vyučenou obráběčku kovů, která celoživotně pracovala v dělnických profesích. Invalidní důchod I. stupně jí byl přiznán od 14. 12. 2012, od KLP v roce 2016 trvale. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí ČSSZ ze dne 9. 8. 2022 bylo postižení diabetem mellitus I. typu, se kterým se léčí od r. 2011. Jedná se o lehké funkční postižení s výkyvy kompenzace ve smyslu hypoglykemií a hyperglykemií (dne 12. 3. 2022 byla pro hypoglykémii s bezvědomím nutná aplikace glukózy intravenózně). Dle doložených nálezů z diabetologické ambulance nejsou přítomny diabetické komplikace. Posudková komise hodnotila dle kap. IV, pol. 2b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. – lehké funkční postižení – horní hranicí procentního rozmezí 25 %. Pro řadu přidružených chorob (autoimunitní hepatitida I. typu v remisi bez známek jaterní dysfunkce /vzhledem k opakovaným relapsům ale přetrvává imunosupresivní léčba/, vertebrogenní polyetážový algický syndrom /lumboischiadický syndrom s iritací L5 na podkladě hernie disku L5 a cervikovestibulární syndrom/, přetrvávající osteopenie dle densitometrie, stav po bariatrické operaci v 11/2015 s pooperační trombózou vrátnice a po následném zrušení bypassu a cholecystektomii v 05/2018 kvůli recidivujícím ulceracím v gastroanastomóze) PK MPSV navýšila míru poklesu pracovní schopnosti o 10 %. Celkový pokles tedy posudková komise stanovila na 35 %. Žalobkyně dle posudkové komise není schopna těžké fyzické práce, v dlouhodobě vynucené pracovní poloze, zvedání a přenášení těžkých břemen, v hepatotoxickém prostředí, nočních směn, zaměstnání s nepravidelným střídáním směn, na pracovištích, kde by nemohla dodržovat pravidelný příjem potravy a aplikovat insulin. Je schopna vykonávat výdělečnou činnost v podstatně menším rozsahu a intenzitě. Posudková komise vzhledem k interní polymorbiditě nepředpokládá výrazné zlepšení či stabilizaci zdravotního stavu, případně adaptaci na zdravotní postižení. Hodnotí stupeň invalidity odlišně od posudku lékaře na odd. námitkové a odvolací agendy LPS ČSSZ

pracoviště Ostrava z 11. 7. 2022 i od posouzení PK MPSV ČR v Ostravě z 11. 11. 2022, a to vzhledem k nově doloženým nálezům z diabetologie, které dokumentují dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav.

9. Soud konstatuje, že stěžejní otázkou v této věci bylo posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Soud byl proto povinen vyžádat si odborný lékařský posudek. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav ve vztahu k určení invalidity a jejího stupně Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR prostřednictvím svých posudkových komisí, jak plyne z ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Tato komise je oprávněna nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a zachované pracovní schopnosti žalobkyně, ale také k posouzení schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkového závěru o invaliditě, jejím vzniku, trvání a zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 23/2018-37).
10. Krajský soud dále považuje za nutné zdůraznit, že posudkové lékařství je specializované medicínské odvětví a podřazení zjištěného postižení zdravotního stavu pod příslušnou položku vyhlášky pro posuzování invalidity může provést pouze odborník z této oblasti. Jeho činnost nemůže nahradit soud, ale ani lékař s jinou specializací, který nemá odborné předpoklady pro hodnocení zdravotního stavu žalobce podle vyhlášky o posuzování invalidity. Je rovněž třeba zmínit, že pokles pracovní schopnosti se posuzuje vzhledem k profesi (viz rozsudek NSS č. j. 5 Ads 37/2003-92).
11. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle § 3 této vyhlášky.
12. Jak bylo uvedeno výše, správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise je úplný a přesvědčivý (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 13/2003-54), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena.
13. Podle ustanovení § 39 odst. 1, zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

14. Podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. a) téhož zákona, jestliže pracovní schopnost pojistěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně.
15. Krajský soud při hodnocení posudků posudkových komisí dospěl k závěru, že toliko posudek srovnávací podaný PK MPSV ČR v Brně je úplný a přesvědčivý. Posudková komise přesvědčivě vysvětlila, jaké zdravotní postižení žalobkyně je rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, včetně jeho hodnocení v rámci kategorizace dle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Současně komise vysvětlila, jak byly při posuzování invalidity žalobkyně zohledněny její zdravotní potíže a profesní zařazení. Posudek PK MPSV ČR v Ostravě vedle zmíněného posudku PK MPSV ČR v Brně neobstojí co do přesvědčivosti a obsáhlosti. Posudková komise v Brně uvedla, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí ČSSZ ze dne 9. 8. 2022 bylo postižení diabetem mellitus I. typu, se kterým se žalobkyně léčí od r. 2011. PK MPSV ČR v Brně hodnotila stupeň invalidity odlišně od posudku lékaře odd. námitkové a odvolací agentury LPS ČSSZ pracoviště Ostrava z 11. 7. 2022 i od posouzení PK MPSV ČR v Ostravě z 11. 11. 2022, a to vzhledem k nově doloženým nálezům z diabetologie, které dokumentují dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobkyně.
16. V dané věci byl uvedený srovnávací posudek, tedy posudek PK MPSV ČR v Brně stěžejním důkazem, jak výše uvedeno, splňujícím požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti a krajský soud z tohoto posudku vycházel. K datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí žalobkyně byla invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů, šlo o invaliditu I. stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) téhož zákona.
17. Soud s ohledem na výše uvedené závěry v souladu s ust. § 78 odst. 1 s. ř. s. přezkoumávané rozhodnutí žalované zrušil pro vady řízení, které spatřuje v nesprávně zjištěném skutkovém stavu a věc vrací správnímu orgánu k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s. ř. s., v němž je správní orgán dle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku. Stěžejním závěrem je závěr o tom, že k datu vydání napadeného rozhodnutí zdravotní stav žalobkyně odpovídal I. stupni invalidity.
18. Podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť procesně úspěšná žalobkyně se u jednání vzdala práva na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava dne 23. 3. 2023

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně